

hørt idag, ligesom ogsaa ved de forskjellige Leiligheder, naar jeg har set denne Sag skriftlig omhandlet, ikke kunnet komme til at forstaa, hvori egentlig denne Anskuelse bestaar. Det ærede Medlem mener formentlig dog, at de materielle Midler, som Folketirken benytter, ikke ere Kirkens, men Statens, derfor antager jeg, at han først vil have med Hensyn til Lovgivningsvirksomheden angaaende Ordningen af de kirkelige Anliggender, at Lovgivningsmagten skal hos Staten erhverve Besiddelsen af de materielle Midler, som nu benyttes til Folketirken. Det ærede Medlem syntes at bekræfte dette; dette er altsaa det første Numer for Gjennemførelsen af det, som det ærede Medlem vil have; men det forekommer mig, at det ærede Medlem stemte for Forslaget om Præsternes Lønning, og hvis det er Tilfældet, saa er det formentlige Første ikke holdt rent, thi det gik fornemmeligt ikke ud paa at inddrage disse Midler, som Kirken benytter, i Statskassen til Fordel for Staten, men samtidig at disponere over dem til Fordel for Folketirken. Hvis det første Formaal skulde optages rent, saa maatte der heller ikke være Tale om Lønning for Folketirkens Præster, men kun Tale om en Lov, hvorefter samtlige materielle Midler, som Folketirken benytter, bleve indførte i Statskassen. Dert er jeg altsaa i ret Forstaaelse med det ærede Medlem, at jeg siger, at dette er det Første. Jeg frygter for, at vi i den Skikkelse aldrig ville naa det; det vil falde haardt at naa det under den Skikkelse, hvori det foreligger, nemlig samtidig med Inddragelsen i Statskassen, at bestemme, at man vil lønne Præsterne af de Midler; men vil man sige: vi ville ikke give en Skilling ud til Folketirken af de Midler, som komme ind i Statskassen, vi ville beholde dem med fuld Ret til at benytte dem til andre Formaal — og det er jo det ærede Medlems egentlige Opfattelse — da vil dette Formaal blive saagodtsom umuligt at naa, naar det skal fastholdes, saaledes som jeg har nævnt, og som det ærede Medlem nu samtykker i. Men jeg sætter, at vi naa dette Formaal, for at komme til Selvstyrelse for Kirken, saa maa det Andet jo være en Lov om Folketirkens Forfatning. Saa komme vi til

at røre ved ligesaa hellige Ting som idag, naar vi skulle til at bestemme Reglerne for hele Kirkens Styrelse, vi komme ind paa Spørgsmaal, der ville have ligesaa stor Betydning for Kirkens indre Anliggender som det, der nu foreligger. Er der Møjlighed for at sætte en saadan Lov igjennem, naar man ikke tør stemme for den Lov, som foreligger idag? Det kan jeg ikke begribe. Selv om vi gøre det uden at gaa den Anskuelse for nær, ikke at lovgive i kirkelige Sager, og tør vedtage en Lov om Kirkens Forfatning, tror det ærede Medlem da ikke, at der atter vil reise sig meget forskellige Anskuelser om Indholdet af en saadan Lov, saasom med Hensyn til Valgretten, hvoraf Repræsentationen skal udgaa, om Valgbarheden af disse Repræsentanter, og hvorledes deres Myndigheds Grændse skal være afstakket og om Grændserne mellem det rent Materielle og det rent Aandelige i Kirkens Anliggender. Der vil reise sig en saadan Meningsforskjel, at det vil blive en meget besværlig Kamp, og det vil være lang Tid, inden man naar en saadan Lov, om man overhovedet naar den, og jeg er overbevist om, at det ærede Medlem ikke vil naa en Løsning i den Henseende, der vil tilfredsstille ham — og jeg tror, at jeg i Meget vil dele Anskuelse med ham med Hensyn til Frihed i dette Forhold. Jeg forudsætter imidlertid atter, at det ærede Medlem endelig engang i Tiden vil opnaa det Andet, nemlig en Kirkeforfatning, og da vil det blive Repræsentanterne for Kirken, der vedtage Regler for, hvorledes Kirkens Præster skulde ansættes. Er det Meningen? (Winther: Ja.) Meget vel, saa antager jeg, at jeg er i Forstaaelse med det ærede Medlem. Vil det ærede Medlem, at Statsmagten skal beholde i sin Haand at ansætte Præster i Menigheden, og finder han dette mindre stridende mod det kirkelige Frihedsprincip end dette, at vi allerede strax som Dvergangsled indtil den Tid, da det ærede Medlem kan opnaa Noget, som han sætter som det Første og det Andet, kan saa gjennemført en heldigere og for kirkelige Forhold mere overensstemmende Tilstand? Det, som Lovforslaget her gaar ud paa, styrker ikke, men svækker Statsmagtens Indflydelse